No 1771

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 17 FEBRUARIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men n aar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 16 Februarij.

»*Simplex sigillum veri*"; dus heet het in den *Nederlander*, als een verwijt tegen den Bisschop van Amiens. Waarom? Om geene andere reden, dan dat het mandement, door het blad ter loops besproken, uitvoerig is. Het blijkt, dat de *Nederlander* het mandement niet gelezen heeft. Wat doet dat er toe? Genoeg is het voor het blad uit den *Tijd* te hebben vernomen, dat het mandement 16 kolommen druks in den *Univers* beslaat; de wederlegging is gereed. Het antwoord: »zestien kolommen! Wij verwonderen ons daarover niet. »*Simplex sigillum veri*!" En daarmeé is het mandement veroordeeld. Tot toemaat werd nog een citaat uit Montalembert geleverd, dat de Bisschop blijkbaar heeft willen wederleggen. Er is den *Nederlander* weinig aan gelegen, te onderzoeken of en in hoeverre hij daarin geslaagd is. Het mandement is uitvoerig; meer heeft hij niet noodig om te weten, dat de Bisschop van Amiens ongelijk heeft. Wie zestien kolommen druks schrijft, kan onmogelijk de waarheid en het regt voor zich hebben.

Wij weten dan ook nu te gelijkertijd, waarom de *Nederlander* den heer Emile de Girardin naäapt, die in het revolutionnaire blad *la Presse* beruchtheid gezocht heeft zelfs op het schrijven van kleine volzinnen in den trant van orakels. Doch de Girardin kan van zijn navolger afstappen; hij is te Utrecht overtroffen waar men volzinnen en alinea's drukt van twee letters.

Twee letters — een gansche volzin.
Eene gansche alinea.
Wat een eenvoud!
Ei?
En wat een waarheid!
Simplex sigillum veri.

Wat een man als de Girardin en een blad als de *Presse* in de schaduw gesteld zijn; daar spreekt het van zelf, dat arme lieden, als die van den *Tijd*, weinig te beduiden hebben. Wij verwonderen ons dan ook niet over de triomfkreten, die de *Nederlander* aanheft, als hij in zijn Nommer van gisteren de polemiek bezingt, waarmede hij ons in de jongste maanden is te lijf gevallen; als hij het uitbazuint hoe hij »met ernst", met »bezadigdheid, vooral met blijkbare zucht.... om jegens »roomschgezinde landgenooten » die verdraagzaamheid »en welwillendheid te blijven betoonen, die aan den »Protestant, met gehechtheid aan eigen geloof, vergund is."

Het blijkt niet dat het aan den Protestant van de orthodox-aristokratische partij, met gehechtheid aan eigen geloof, vergund is veel verdraagzaamheid en welwillendheid te betoonen. Althans ons is het blijk van verdraagzaamheid en welwillendheid nog te leveren. Het schijnt ook niet dat het geweten van den *Nederlander*, hoe luide hij zijn triomf ook uitkraait, zeker is. Ten minste hij [illegible] hevestigingsbewijs van zijne [illegible] [illegible] De overwinnende [illegible] voor zijne lezers verschijnen om zich te overtuigen, dat hij waarlijk verdraagzaam en welwillend jegens zijn vijanden, de Roomschgezinden, is. Wij moeten hem toejuichen. En welke nu is onze lof, waarop hij groot gaat? Wij hebben het blad »hoog »ernstig, streng orthodox en aristokratisch" genoemd, »geredigeerd door mannen van talent en opvoeding." Dat is een brevet van verdraagzaamheid en welwillendheid, waartegen niets in te brengen valt. Er blijft ons nog slechts overig om in zak en asch voor den *Nederlander* neer te knielen, en hem nederig te bidden, dat hij het *væ victis* met grootmoedigheid uitspreke.

Dan intusschen men veroorlove ons eene vraag. Mirabeau was aristokraat, streng orthodox konstitutionneel, hoog ernstig, en een man van talent en opvoeding. Heeft hem dat verhinderd de voorlooper en de baanbreker te zijn voor een Robespierre en een Marat? Integendeel, die hoedanigheden hebben juist gediend om van Mirabeau den aanvoerder te maken van eene revolutie, die met Frankrijk de wereld heeft beroerd.

De *Nederlander* verheuwaardige zich nu niet. Wij verklaren nadrukkelijk, dat wij hem niet in staat achten om de wereld in beroering te brengen; ofschoon hij zijn best doet, om ten minste in Nederland een klein vuurtje van haat aan te stoken. Al heeft b. v. de *Nederlander* eenige hoedanigheden met Mirabeau gemeen; daarom is hij juist nog geen Mirabeau.

Nu is 't wel waar, dat de *Nederlander*, om zich te verheffen, ons op de schouderen gaat staan. Zoo rijst hij waarlijk in de hoogte. Maar wij hebben niet de verpligting om hem te dragen, en zullen dus de vrijheid nemen, hem eenvoudig op den grond neer te zetten.

Er zijn drie verwijten, die de *Nederlander* als middelen gebruikt om op ons den voet te zetten.

»1°. Nooit wordt iets *woordelijk* uit de *Nederlander* »overgenomen, want dan zou het blijken hoe de *Nederlander* nooit tegen de regten der Katholijken en de zelfstandigheid en grondwettige bevoegdheden der Roomsche Kerk gerigt is." — Wat men zich al niet verbeelden kan, als men zich opblaast! Zou men te Utrecht werkelijk meenen dat men den *Nederlander* niet durft citeeren uit vrees, dat dan de lieve verdraagzaamheid en de groote bezorgdheid van de orthodoxe partij voor de Katholieke Kerk zou blijken? Wij weten niet wat wij hier moeten bewonderen of den onnoozelen eenvoud, of de onbeschaamde sluwheid. Wij onderzoeken dat bij eene nadere gelegenheid.

2°. »Nooit was er wezenlijke *gedachtenwisseling*." Dat is waar. Wij erkennen 't in ootmoed. Maar wij vragen hoe er *gedachtenwisseling* mogelijk is met een blad, dat aardigheden voor bewijzen, tekstverdraaijingen voor behendigheden, en verdichtselen voor feiten wil doen doorgaan?

3°. Men doet ons beweeren, »dat zoo lang de *Nederlander* (de *Fakkel* c. s.) niet uitdrukkelijk desavoueert, »op zijne rekening moet worden gebragt *al wat in die* »*bladen voorkomt, al zou 't lijnregt met (geen wij* »*honderdwerf verklaard hebben) in strijd zijn*."

Dat is in zijne algemeenheid niet meer en niet minder dan eene blijkbare onwaarheid.

Maar genoeg voor heden. Wij komen op 't eerste en derde punt later terug. Wij hebben 't vroeger gezegd en herhalen 't hier: Wij polemizeeren niet met den *Nederlander*; dat is onmogelijk, omdat men met kwade trouw niet kan polemizeeren. Men kan haar slechts het masker afrukken. En om dat te doen, houden wij tusschen beide publieke afrekening met het orthodoxe blad.

Roerend is wat in het onderstaande verzoekschrift medegedeeld wordt. Drie honderd jaren is te Saxen-Gotha het Katholicismus vervolgd geworden; tot 1806 heeft geene publieke godsdienstoefening daar mogen plaats hebben — en echter is het katholieke geloof er niet geheel uitgeroeid kunnen worden, maar is er nu reeds het getal van zijne belijders tot een eenigzins aanzienlijk bedrag gestegen. Intusschen verkeeren de Katholieken van Saxen-Gotha nog altijd in dien stand van zaken, die [illegible] [illegible] zoo rijk zijn in verdiensten voor den Hemel — de middelen ontbreken hun om te voorzien in hetgeen zij behoeven ter vervulling van hunne godsdienstige behoeften. Wel heeft zich reeds een priester in hun midden gevestigd; doch eens om de drie weken kunnen zij slechts het geluk hebben van het H. Misoffer bij te wonen, daar zij zich nog niet in het bezit van een eigen kerkgebouw kunnen verheugen en de protestantsche kerk hun slechts één uur in de drie weken afgestaan wordt! En dan nog, wanneer het Bestuur dier kerk van haar eigendomsregt ook dat uur gebruik wil maken, dan kunnen zij zich niet eens eenmaal om de drie weken aan den voet des altaars in het gebed vereenigen. Dringend is dan wel te Saxen-Gotha de behoefte aan een eigen kerkgebouw, en de voorbeeldige trouw van het katholiek gedeelte zijner bevolking aan het aloude geloof — verdient zij niet dat wij onzerzijds iets bijdragen ter vervulling van die behoefte? Doch hooren wij, hoe de vertegenwoordigers der katholieke gemeente te Saxen-Gotha zelven spreken over hunnen toestand:

»In de stad Gotha, hoofdstad van het hertogdom Saksen-Gotha, in Duitschland, in het hart van het Protestantismus, bevindt zich een groot aantal Katholieken, die sedert bijna eene eeuw de meest mogelijke pogingen hebben aangewend om een pastoor en eene kerk te bekomen. Maar het gemis aan de eene zijde van godsdienstvrijheid, en aan de andere zijde het gebrek aan geldmiddelen waren voor hen onoverkomelijke bezwaren.

»Bij het te Posen in 1806 gesloten traktaat werd hun de vrijheid van godsdienst verleend, en sinds dien tijd heeft de katholieke gemeente te Gotha, vertrouwende op Gods bijstand, zich met nieuwen ijver aan het werk begeven, en deed zij een beroep op de edelmoedigheid van de Katholieken in verschillende andere landen, ten einde de middelen te bekomen tot volmaking van de som die benoodigd is tot het onderhoud van een priester en tot den bouw eener kerk.

»Intusschen liet de gemeente eenmaal 's maands een priester uit Pruissen komen, die in een bijzonder woonhuis de heilige dienst verrigtte.

»In November 1851 was het fonds door de milddadigheid der Katholieken en van vele vreemde prinsen voldoende tot onderhoud van een priester, en het hertogelijk bestuur gaf de vergunning dat de heilige dienst in een protestantsch kerkgebouw zou mogen geschieden. Toen zond Mgr. de Bisschop van Paderborn den ondergeteekenden geestelijke naar Gotha als katholiek pastoor, den eersten na de hervorming. Maar hij heeft slechts de vergunning om in het protestantsch kerkgebouw het heilig offer op te dragen *eenmaal* alle drie weken. Alle pogingen, die aangewend zijn om uit dezen benarden toestand te geraken, zijn mislukt, en zullen blijven mislukken, zoolang de Katholieken van Gotha het zoover niet hebben kunnen brengen dat zij eene kerk bezitten, die hun in eigendom toebehoort.

»Onderscheidene katholieke vreemdelingen, bewogen over dezen jammerlijken staat van zaken, hebben op nieuw hunne giften bijeengebragt tot den opbouw eener katholieke kerk te Gotha; maar tot dusverre is het ingezamelde kapitaal nog lang niet in staat om de noodige onkosten te bestrijden, hoe klein en hoe nederig het gebouw ook zijn moge.

»De bekende edelmoedigheid en liefdadigheid der Nederlandsche Katholieken hebben ons doen besluiten hunne goedheid in te roepen ten voordeele der Katholieken van Gotha. Wij hopen dat hunne broeders in Nederland, getroffen over onzen deerniswaardigen toestand, onze arme gemeente met hunne vrome milddadigheid mogen te hulp komen om eene kerk te bouwen, het eenige middel om ons te verlossen uit den pijnlijken toestand, waarin wij ons bevinden.

»Zoodoende zullen zij het geluk verzekeren van eene geheele gemeente, die niet zal ophouden den Hemel te smeeken dat Hij op hare weldoeners de dauw der goddelijke zegeningen doe nederdalen.

»Gotha 15 Jan. 1853.
[illegible] »De vertegenwoordigers der katholieke gemeente,
(W. G.) »CRUSS, *Pastoor*.
»FABIO MORINO.
»LAUTENSCHLÄGER."

Wat aan dat treffend beroep op onze liefdadigheid toe te voegen? Kunnen wij, willen wij er ons ongevoelig aan betoonen? De Katholieken van Saxen-Gotha, die hun vertrouwen op ons gevestigd hebben, zullen wel het tegendeel ondervinden! Wat ons betreft, wij zijn gaarne bereid elke gift in ontvangst te nemen, die men ons ten behoeve dier fel beproefde en trouw bevonden gemeente zou willen toezenden. Reeds hebben wij te harer behoeve *f* 60.— ontvangen van Zijne Hoogw. Mgr. C. Belgrado, en nog daarenboven *f* 50.— door bemiddeling van Zijne Hoogwaardigheid.

Lezenswaardig en allezins behartigenswaardig is het volgende door het *Journal d'Anvers* gepubliceerde artikel, naar aanleiding van de jongste gebeurtenissen te Milaan. Zou men in die gebeurtenissen de booze hand van Lord Palmerston mogen erkennen; zou men mogen aannemen, dat door hem de verfoeijelijke *ma-*

œuvres hernieuwd zullen worden, waardoor hij zich den schandnaam van Grootmeester der Europeesche revolutie verworven heeft — dan mag men vreezen, dat de rust, welke Europa op dit oogenblik geniet, van geenen langen duur zijn zal. Maar dan ook wee aan Engeland, dat het revolutie-vuur op nieuw zal ontstoken hebben!

Aldus het *Journal d'Anvers*:

»De fakkels des burgerkrijgs die het komité van Londen op nieuw op het vasteland geworpen heeft; de gelijktijdigheid van deze demagogische opruijingen met de Protestantsche woelingen, die insgelijks van Londen zijn uitgegaan, en die zich in de Staten van Italië openbaren, zullen eindelijk de ernstige aandacht der monarchen van Europa's vasteland vestigen op den revolutionnairen krater, die van tijd tot tijd schijnt te verdooven, doch alleen om later met meerder woede te ontvlammen.

»Men moet niet uit het oog verliezen dat niet alleen Italie en Oostenrijk in de laatste manifesten van Mazzini en Kossuth bedreigd worden, maar ook geheel Duitschland, en zelfs Rusland van de zijde van Polen.

»Het kabinet van St. James protesteert wel is waar tegen alle deelname aan die strafbare kunstgrepen; maar daar zit de knoop niet.

»Europa heeft regt op den vrede en op het leven. Dit is een regt dat alle natiën moeten eerbiedigen. Doch indien het bewezen is dat Engeland niet kan beletten dat de revolutionnaire geest zich onder het Britsche schild verschuile, om alle andere Staten te bedreigen, zullen deze dan voortgaan met te eerbiedigen, wat werkelijk en met de daad eene ergerlijke schending van het volkenregt daarstelt?

»Men zal dan niet vragen in hoe ver de Britsche regering die bewegingen begunstigt; men zal niet vragen of de adem van Lord Palmerston, die voor een oogenblik verdoofd was, op nieuw verlevendigd is door de wederoptreding van dien staatsman in het Engelsch kabinet; maar men zal vragen of Groot-Brittanje, dat zijne konstitutie en zijne wetten weet te wijzigen, wanneer zijne behoeften en belangen het eischen, ook niet, uit vrees van met Europa in onmin te geraken, paal en perk moest stellen aan de demagogie, die na op zijnen bodem aangeworven, beraamd en georganiseerd te zijn, zich over het Vasteland verspreidt.

»Engeland neemt den schijn aan alsof het Frankrijk vreesde; maar het zal in waarheid weldra voor geheel Europa te vreezen hebben, indien het voortgaat met ten zijnent het vuur te koesteren, dat alle Staten dreigt te zullen verslinden.

»Voegt men bij deze grief die van de nijverheids-propaganda, welke zij overal in haar voordeel begunstigt onder het voorwendsel van vrijen handel, dan kan men ligt begrijpen, in geval een inval in Engeland mogelijk ware, hoeveel deelneming die mogendheid zou ondervinden van alle landen, welker bestaan in gevaar gebragt wordt door »den storm van Eolus," gelijk Lord Canning zich uitdrukt.

»De Britsche regering schijnt instinktmatig te begrijpen, dat eene reaktie wordt voorbereid tegen het afbrekend genie van Albion. Die beduchtheid, welke zij laat te kennen gegeven, wordt tot heden overdregen en schijnt onstaatkundig in het opzigt, dat zij de mededingende natiën opwekt tot gewaagde ondernemingen. Doch indien Rusland en de Vereenigde Staten tegen Engeland eene vijandige houding aannamen, dan zou de beduchtheid maar al te zeer gegrond zijn.

»Ten einde te misleiden aangaande den oorsprong der onlusten, die thans in Italie heerschen en de andere landen bedreigen, verspreidt men het gerucht dat zij door Frankrijk veroorzaakt zijn. Oostenrijk heeft deze veronderstelling geheel gelogenstraft, ofschoon zij immer zal aangenomen worden, zoolang de hoofden der demagogische partij te Londen hun hoofdkwartier houden.

»Het is opmerkelijk dat die geruchten door de Oostenrijksche dagbladen, en te gelijkertijd door de Londensche nieuwspapieren zijn verspreid geweest, gelijk de laatste te Brussel aangekomen Engelsche berigten vermelden. Is dit het gevolg van een toeval of van een beraamd plan? Het laatste is het waarschijnlijkst, wanneer men bedenkt hoe onwaarschijnlijk die geruchten waren. Inderdaad, Napoleons magt schijnt nog al te weinig gevestigd, dan dat hij er op bedacht zij revolutionnaire bewegingen te veroorzaken, die zich tot Frankrijk zouden kunnen uitstrekken, en hem zouden kunnen omverwerpen ten voordeele der demokratie."

Het protestantsche proselytismus in Ierland wordt nog steeds onder de bescherming der regering met alle bedenkelijke middelen voortgezet. De Eerw. William Ahern, die zelf een der slagtoffers van de vervolgingen des proselytismus is, deelt daarvan in den *Catholic Standard* afschuwelijke bijzonderheden mede. Men oordeele uit het volgende:

»Zekere Kennedy, na gedurende veertien jaren afvallig te zijn geweest, is met zijne familie weder tot het Katholicismus teruggekeerd. Ziek geworden zijnde en zijn einde voelende naderen, wenschte hij zooveel mogelijk de gegeven ergernis te herstellen. Dien ten gevolge legde hij eene openbare belijdenis af. Naauwelijks had hij deze daad verrigt, of hij kreeg bevel om zijne woning op staanden voet te verlaten, welke hem als loon voor zijnen afval tot geringen prijs in huur was afgestaan. Daar hij niet spoedig genoeg daaraan konde voldoen, raapte men een hoop deugnieten bijeen, die zijn huis binnendrongen, hem van het bed ligtten, dat hij sedert eenige weken niet verlaten had, en hem na de ruwste bejegeningen op straat in den modder wierpen in regen en wind; en met hem ook zijne vrouw, zijne schoonmoeder en zijne kinderen. Zij bekroonden hun werk met het dak geheel en al te vernielen en binnen een uur tijds op straat te werpen, zoodat het huis volstrekt onbewoonbaar was, en niets meer dan de vier naakte muren bleven staan."

Men schrijft uit Hellevoetsluis, dd. 13 Februarij: Naar men verneemt, zullen er met het aanstaande voorjaar eenige oorlogschepen alhier in dienst gesteld worden. Onder anderen spreekt men van de korvet *Pallas* en de brik *Venus* en de schooner-brikken *Ternate* en *Rembang*. Zoo men wil, zoude de stoomboot *Bromo* in het vervolg voor binnenlandsche dienst gebezigd worden, terwijl het stoomschip *Cerberus* voor buitenlandsche reizen zoude gekeurd en dienstig gemaakt worden.

Z. M. heeft het gewoon kontingent der ligting nationale militie voor 1853, op een getal van 8477 manschappen bepaald.

Z. M. heeft 1e benoemd tot burgem. van Westdongeradeel Z. S. de Haan; tot burgem. van Vorden J. H. Gallée; tot inspekteur bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt den 1sten officier van gezondheid 1ste kl. L. P. I. Snabilié, thans belast met de funktien van inspekteur van de geneesk. dienst der landmagt; 2e aan de gepensioneerde 1ste luitenants H. W. van Oijen en A. P. A. Willekens, gediend hebbende bij het wapen der inf. in O. I., vergund het blijven dragen van de aktiviteits-uniform.

Z. M. heeft benoemd tot surnumerairen der dir. bel. in- en uitg. regten en acc. de heeren: Jhr. T. H. E. Nahuijs en R. G. Engelen, 2e den heer Mr. F. Böhtlingk, op zijn verzoek, eervol ontslagen als ontv. der waarborgsregten te Arnhem; zijnde voorts de waarneming van het ontvangkantoor der belasting op de gouden en zilveren werken te Arnhem tevens opgedragen aan den heer Mr. H. A. Toewater, ontv. der in- en uitg. regten en accijnsen aldaar.

Z. Exc. den Gouverneur-Generaal, heeft 1e den regent van Demak (Samarang,) radhen adhipatie Ario Zjondro Negoro, verheven tot pangaran, met vergunning om zich voortaan te noemen en te schrijven Pangeran Ario Tjondro Negoro. 2e. uit 's lands dienst ontslagen onder toekenning van pensioen, F. Colin, opziener der 4de klasse bij de indigo-kultuur; 3e benoemd, op zijn verzoek, tot 1ste substituut-griffier bij den raad van justitie te Batavia, Mr. G. C. P. Poelman, thans griffier bij de regtbank van omgang in de 1ste afdeeling op Java; tot griffier bij de regtbank van omgang in de 1ste afdeeling op Java, Mr. F. B. van Leeuwen, thans 1ste substituut-griffier bij den raad van Justitie te Batavia.

Het Hof zal den rouw aannemen wegens het overlijden van Z. K. H. den Aarts-Hertog Reinier van Oostenrijk, voor den tijd van veertien dagen, te weten acht dagen den middelbaren en acht dagen den ligten rouw, met ingang van 15 dezer.

Te Gouda overleed dezer dagen Mevr. A. R. van Meesten, geb. Schilperoort.

Te Groningen liggen thans alle stadsgrachten toegevroren; ll. Zondag wemelden zij reeds van schaatsenrijders.

De vastenavond-paardenmarkt, ll. Maandag te Utrecht gehouden, was vrij druk bezocht; er was tamelijk veel handel, en er werden stevige prijzen besteed.

'SGRAVENHAGE, 15 Februarij. Het bal, dat gisteren avond door Z. M. den Koning werd gegeven, was zeer luisterrijk. Het werd bijgewoond door Z. K. H. prins Hendrik en HH. KK. HH. prins en prinses Frederik. Het getal genoodigden was zeer groot. Daaronder merkte men op de leden van het korps diplomatiek, en de ministers, burgerlijke en militaire overheden, officieren van alle wapenen, enz. Vele personen uit Amsterdam, Rotterdam, Leiden en Delft waren op het bal tegenwoordig.

— Men verneemt, dat heden door een 60-tal ingezetenen dezer stad, onder welke vele genees- en heelkundigen, apothekers, enz., een rekwest aan den gemeenteraad zal worden ingediend, het verzoek behelzende, om bij de steeds meer en meer toenemende gevallen van hondsdolheid ook in deze residentie met den meest mogelijken spoed tot het heffen eener belasting op de honden over te gaan, of in allen gevalle, zoolang daartoe de bouwstoffen nog niet mogten gereed zijn, onverwijld tot het nemen van politie- of veiligheids-maatregelen te besluiten.

— Heden is in hoogen ouderdom alhier overleden de heer F. W. F. F. baron van Pallandt van Keppel, sedert 1828 minister van staat, oud-minister van het departement voor de zaken der hervormde eeredienst, enz.

— Met leedwezen verneemt men, dat heden alhier het berigt ontvangen is, dat de heer E. van den Oudermeulen, lid van den gemeenteraad van 's Gravenhage, luit.-kol. kommandant van de dienstdoende schutterij der residentie, buitengewoon adjudant van Z. M. den Koning, enz., dezer dagen te Frankfort plotseling overleden is.

STAPHORST, 12 Febr. Dezer dagen had alhier een allertreurigst voorval plaats. De persoon J. R. R., sedert ruim een jaar gehuwd, beproefde, of hij een lucifer op zijn wang kon aanstrijken. Den dag na het voorgevallene, bemerkte hij dat zij begon te zwellen en ontdekte, dat zich hieraan eene bijna onzigtbare huidopening bevond. Evenwel dienzelfden dag ging de man met zijne vrouw nog naar Meppel, doch bij zijne tehuiskomst bespeurde hij, dat zijne wang dikker was geworden. Des anderen daags werden de gevolgen erger, zoodat men geneeskundige hulp inriep. Doch zijn toestand werd van dag tot dag heviger, en was van dien gevolg, dat de lijder, na verloop van zes dagen, onder smartelijke pijnen, in eenen afzigtelijken toestand is bezweken. Zijn hoofd was zoodanig gezwollen, dat het de dikte van een wateremmer evenaarde. Voorwaar een indrukwekkend voorbeeld en tevens eene les, dat men met deze brandbare stoffen, zoo algemeen in zwang, niet voorzigtig genoeg kan omgaan. (*A. C.*)

HEUSDEN, 12 Feb. Gisteren avond ten zes ure, is de stoomboot de stad Heusden, korresponderende op Rotterdam en tusschenliggende plaatsen, vlot geraakt zijnde, alhier aangekomen. Heden is men druk bezig de machine er in te werken om Maandag e. k. weder de bovengemelde dienst te hervatten, tot groot vertier van de stad. (*ib.*)

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Dingsdag, 15 Februarij.

De Kamer heeft heden middag ten 2½ ure hare werkzaamheden hervat.

Er zijn ingekomen de bereids gedrukte en rondgedeelde wets-ontwerpen, als: *a.* 19 naturalisatien; *b.* ontwerp tot verleening van pensioen aan werklieden en bedienden bij inrigtingen van 's Rijks zee- en landmagt; *c.* ontwerp tot wijziging van enkele bepalingen der algemeene wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38) — Verzending naar de heden op nieuw zamen te stellen afdeelingen.

Nog is ingekomen eene koninklijke boodschap, gedagteekend op heden, ten geleide van een wets-ontwerp tot regeling van het *armbestuur*; hetwelk in de jongst verloopen zitting onafgedaan was gebleven. — Zal worden gedrukt en naar de afdeelingen verzonden. De Kamer is daarop overgegaan tot het trekken der afdeelingen en heeft benoemd: tot hare voorzitters, de heeren de Fremery, Gevers van Endegeest, van Goltstein, van Eck en van Hoëvell; tot hare ondervoorzitters, de heeren Engelen, van Hall, Groen van Prinsterer, Meeussen en Dommer van Poldersveldt; en tot leden der Kommissie voor de verzoekschriften de heeren van Wintershoven, van Nierop, Jongstra, ten Cate en Leemans.

Van de Eerste Kamer zijn ingekomen 48 missives, houdende kennisgeving, dat zij zich met even zoo vele haar door de Tweede Kamer toegezonden wetten heeft vereenigd. — Voorts 48 missives van den Staatsraad Direkteur van het Kabinet des Konings, de bekrachtiging van dat zelfde aantal wetten behelzende.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 14 Febr. Heden heeft Z. M. de Keizer der Franschen in de Maarschalken-zaal op de Tuilleriën in persoon de zitting der beide Wetgevende Kamers geopend. De voor die plegtigheid opgeroepen leden van den Senaat en het Wetgevend Ligchaam waren allen in deze keizerlijke zitting tegenwoordig.

De Keizer opende de zitting met de volgende aanspraak:

»*Mijne Heeren de Senatoren! »Mijne Heeren de Afgevaardigden!*

»Het is nu een jaar geleden, dat ik u hier vereenigde, om de konstitutie in te wijden, die afgekondigd werd krachtens de magt, die het volk mij toevertrouwde.

»De openbare rust is sedert niet verstoord. De wet haar gezag hernemende, veroorloofde aan de meeste ten gevolge van den drang der omstandigheden veroordeelde staatkundigen, om naar hunne haardsteden terug te keeren.

»De nationale rijkdom is in eene zeer groote mate toegenomen; de regeringsvorm is zonder eenigen schok op wettige wijze veranderd; het volk heeft daartoe door middel van de vrije verkiezingen medegewerkt.

»Groote openbare werken zijn ondernomen, zonder dat het noodig was eenige nieuwe belasting te heffen, eenige nieuwe leening uit te schrijven.

»De vrede werd gehandhaafd, zonder dat het noodig was daartoe eenig blijk van zwakheid te toonen. Alle groote mogendheden hebben het Keizerrijk erkend. Frankrijk bezit thans instellingen, die zich zelven verdedigen kunnen en wier duurzaamheid niet afhangt van het leven van een enkel mensch.

»Al deze resultaten hebben geen groote opofferingen gekost, omdat, hetgeen gebeurd is, met den geest en de belangen van allen overeenkomstig was. Hen die het

belang van dat gebeurde zoude miskennen, wijs ik op de 14 maanden, waarin het land aan de regeringloosheid was overgeleverd. Aan hen, die het betreuren, dat er geen grootere vrijheid bestaat, antwoord ik dat die vrijheid nimmer een staatkundig gebouw van duurzamen aard stichtte; die vrijheid kroont eerst dan, wanneer de tijd den stand van zaken bevestigd heeft.

»Vergeten wij ook niet dat, indien al eene ontzaggelijke meerderheid vertrouwen in het tegenwoordige en geloof in de toekomst koestert, er nog onverbeterlijke personen bestaan, die, hunne eigene ondervinding, den door hen doorgestane angst en hunne teleurstellingen vergetende, stijfhoofdig den volkswil verwerpen, de bestaande feiten schaamteloos ontkennen en onweders oproepen, die hen het eerst zouden vernietigen. Die kuiperijen der verschillende partijen strekken alleen, om hare onmagt aan het licht te brengen. In plaats dat de regering zich daarover verontrust legt zij er zich op toe, om de finantien van den staat te verbeteren en om Europa gerust te stellen. Met het oog op dit laatste, heeft zij den vasten wil, om het budget van oorlog te verminderen, en er zich bijzonder op toe te leggen, om de internationale betrekkingen op loyale wijze te onderhouden.

»Om nu aan de meest ongeloovigen te bewijzen, dat, wanneer Frankrijk zijne stellige bedoeling te kennen geeft om den vrede te behouden, men aan die verzekering geloof moet hechten — het is bovendien sterk genoeg om niets te vreezen te hebben — om gevolgelijk op alle tegenwerping te kunnen antwoorden, zal men uit het aangeboden budget zien, dat nimmer in de laatste 20 jaren de finantiëele toestand des lands beter was dan nu; dat de rijks inkomsten meer bedragen dan met eenige mogelijkheid was te voorzien; dat het staande leger in het afgeloopen jaar reeds met 30,000 man is verminderd, en dat onmiddellijk zal worden overgegaan om het andermaal met 20,000 man te verminderen.

»Een volk is gelukkig, wanneer eene regering tot dergelijke maatregel kan overgaan. Danken wij alzoo de Voorzienigheid voor de zigtbare bescherming, die zij aan onze pogingen verleende. Volharden wij in den weg, die van vastheid en gematigdheid getuigende, bestendigt, zonder hartstogten gaande te maken; die zonder geweld tot het goede leidt en die elke reaktie voorkomt. Bouwen wij op den onderlingen steun dien wij ons verschuldigd zijn; zijn wij er trotsch op, dat wij in zoo korten tijd hebben kunnen zien hoe in Frankrijk de vrede werd hersteld, hoe het thans inwendig bloeit en hoe het uitwendig wordt geëerd."

Men ziet het, deze aanspraak levert eene juiste en beknopte schets van den tegenwoordigen toestand. Opmerkelijk zijn de zinsneden, waaruit de aanstaande vermindering van het leger blijkt, en waarin de vrede op nieuw wordt aangeduid als de opregte wensch der natie en van haar gouvernement.

Het is opmerkelijk dat de opening der Wetgevende Kamers heeft plaats gehad in tegenwoordigheid van deputatien van de geestelijkheid, der Staatsligchamen, der regterlijke magt, enz. Dit is iets nieuws in den regel die tot dusverre bij de parlementaire werkzaamheden gevolgd is geworden.

— Men heeft in de kerk Notre Dame de Lamballe eene afneming van het kruis van Poussin ontdekt. Het stuk is goed gekonserveerd en wordt op 30000 fr. geschat.

MADRID, 9 Febr. Thans zijn de meeste verkiezingen, die van Katalonie en Galicie uitgenomen, bekend. De oppositie zal niet meer dan 70 of 75 stemmen hebben (?) zoodat de ministeriele meerderheid derhalve zeer groot zal zijn.

ENGELAND.

LONDEN, 14 Febr. Er is thans van niets spraak [illegible] en leren, die eene wetenschappelijke opvoeding genoten hebben, als onderofficieren zijn aangesteld.

Kavallerie en infanterie zullen, naar men verzekert, zoodanig vermeerderd worden, dat het leger dit jaar eene krijgsmagt van 200,000 man zal uitmaken, ten einde Groot-Brittanje tegen »elken mogelijken aanval" te wapenen.

Ook de vestingwerken worden aanmerkelijk versterkt. Te Dover wordt eene nieuwe batterij opgerigt die de geheele baai zal bestrijken. Ook zal het garnizoen van Plymouth eene aanzienlijke vermeerdering ondergaan van militairen van alle wapenen. Birmingham schijnt het middenpunt van het Engelsche leger te zullen worden, van waar zich de strijdkrachten zullen ontwikkelen.

Opmerkelijk is bij dit alles de spoed waarmede deze versterkingen verordend zijn.

— Het glazen paleis te Dublin is geheel voltooid en wordt gezegd in alle opzigten, zoowel ten aanzien van de bouwkundige vormen, als van de doeltreffendheid aan het voorgestelde oogmerk te voldoen. De ingezondene voorwerpen zullen in de maand April worden gerangschikt. Voor 10 Maart moeten de van het Vasteland te wachten goederen te Antwerpen ter inscheping gereed zijn. De opening van het gebouw is op 5 Mei bepaald. Verslagen nopens de tentoonstelling zullen ook in de Iersche taal verschijnen.

Te Boston zal men thans eene straat (Howardstreet) maken van gegoten ijzer. Deze zal bestaan uit blokjes van omstreeks 12 duim middellijn en 5 duim hoogte, wordende de tusschenruimte opgevuld met asphalt of eenige andere stof. Ieder blokje is op zich zelve van groeven voorzien, om het uitglijden der paarden te voorkomen. De uitvinder van deze wijze van bestraten is de heer W. D. Terrij van Boston.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 15 Febr. Men schrijft uit Lucern dat in de Zwitsersche boekwinkels thans publiek verkocht wordt een geschrift van Carl Knorrn, waarin openlijk tot den *moord der vorsten* in den *laatsten strijd* in den *grooten* heiligen *oorlog* wordt opgeroepen.

— Bij de Hanoversche regering wordt er aan gedacht om het leger te vermeerderen. Het bestond tot dus verre uit ruim 21,000 man en zal nu op 26,000 man gebragt worden.

BERLIJN, 14 Febr. Gisteren is aan het ministerie van buitenlandsche zaken een ministerraad gehouden, waarin gehandeld is over de tolkwestie, waarin men thans eene spoedige beslechting van dit belangrijke vraagstuk mag verwachten.

— Onze regering heeft, na vergeefsche pogingen aangewend te hebben, om van Keur-Hessen restitutie der voorgeschoten gelden te bekomen, besloten het aandeel van Keur-Hessen in de inkomsten van het tolverbond over 1852 in beslag te nemen.

— De *Augsb. Postztg.* meldt, dat te Rome een dekreet van amnistie zou worden uitgevaardigd, ten behoeve van politieke misdadigers.

— Het Poolsche blad *Czas*, dat te Posen wordt uitgegeven, verzekert, dat de Poolsche prinses Czartoriski op het punt heeft gestaan van de bruid des Franschen Keizers te worden, doch dat voornamelijk de heer de Persigny, bekend door zijn haat tegen de Polen, die in zoodanige verbindtenis het uiterst gevaar voor Frankrijk zag, zich het hevigst daartegen gekant heeft.

WEENEN, 13 Febr. Sedert het jaar 1773, alzoo na verloop van 80 jaren, heeft voor het eerst weder een pater Jezuit in deze stad gepredikt. Zijn Eerw. sprak over het geluk van tot de Katholieke Kerk te behooren, en over de kenteekenen van den waren Christen.

De P. P. Redemptoristen hebben hun kloostergebouw nog niet terug bekomen. Men wil hen daarvoor in de plaats een lokaal in een der voorsteden afstaan.

ITALIE.

Aan de *Patria* van Turijn wordt uit Stradella dd. 8 Februarij gemeld, dat den vorigen dag een aantal zich in Piemont ophoudende vlugtelingen zich onder aanvoering van eenige Hongaarsche officieren aan de oevers der Po had vergaderd, om die rivier over te trekken. Terwijl zij daarmede bezig waren, werden zij door eenige eskadrons kavallerie uit Voghera verrast. Toen de 200 man sterke schaar, welke *de broeders* in Lombardije te hulp wilde snellen, geen gehoor gaf aan het bevel om op staanden voet de wapens neder te leggen, geraakte men handgemeen. Hierbij vielen niet alleen de wapenen, welke de oproerlingen voerden, maar ook nog eenige soldaten met wapenen, die zij voor anderen medebragten, den troepen in handen. De aanhangers van Kossuth en Mazzini zochten hun heil in de vlugt.

BELGIE.

BRUSSEL, 15 Febr. Er zijn gisteren bij de Kamer [illegible] van 25 landelijke gemeenten [illegible] bestaande kiesstelsel.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 16 Februarij.

BEVALLEN (13 Febr.): H. G. Boelen, geb. Kouwenhoven, D. — (14 Febr.): C. C. Nieuwveen, geb. Roering, Z. A. Blom, geb. Borchers, D.

OVERLEDEN (12 Febr.): K. A. Rietberg, 5 m. — (13 Febr): P. P. Boggia, 45 j.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 16 Febr. Heden alleen verkocht van Boekweit: 122 ℔ Vriessche *f* 220.

De overige Granen zonder handel.

Op 9 vaten Olie in April ek. 58½; Sept. en Oct. 59; Nov. en Dec. 59½ &. *Raapolie* op 6/w. *f* 34¾; Vliegend *f* 33¾; 1° Mei ek. *f* 33¾, 4; Sept. *f* 34, ¼; Oct. 34¼; Nov. *f* 34½; Dec. *f* 34¾. *Lijnolie* op 6/w. *f* 30½; Vliegend *f* 29½. *Hennepolie* op 6/w. *f* 39; Vliegend *f* 38.

ROTTERDAM, 15 Febr. Heden zijn verkocht 9 en 3 vn. Maryland Tabak per *Prinses Charlotte*; 5 vn. d°. d°. per *Richard Anderson.*

Granen. Tarwe: 164/2 ℔ n. Hoogl. Kleefsche *f* 320; 162/2 ℔ n. Kleefsche *f* 300; 162/2 ℔ n. Bovenl. Ris *f* 290.

Rogge: 143/2 ℔ Archangel *f* 185.

SCHIEDAM, 15 Febr. *Granen.* Rogge verkocht: 144/2 ℔ Reval *f* 216 3/m. Moutwijn *f* 15; Jenever *f* 18,50, Amst. Proef *f* 19,75, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

ANTWERPEN, 15 Febr. *Koffij* blijft ferm. Granen. Tarwe souteneert zich goed. Rogge onveranderd.

LONDEN, 14 Febr *Ruwe Suiker.* In vreemde ging weinig om, doch de houders blijven ferm. *Geraffineerd.* Crushed gaat grif van de hand voor uitvoer tot vorige prijzen.

Koffij. Voor plantage Ceylan zijn veel koopers. In native gaat weinig om, doch de houders blijven ferm en vragen 47 s. voor goed ord. nieuwe aanvoer. Rijst niet lager, doch met weinig omgang.

LIVERPOOL, 14 Febr. *Katoen.* Er zijn gedaan 5000 b. De prijzen zijn ⅛ d. lager.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

	Rente	15 Febr. 4½ u. gebl.	16 Febr. 4 u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½ pCt.	64 7/16	64 9/16 a	64 7/8	64 7/8
Dito Dito	3	76 5/8	76 3/4	76 13/16	
Dito Dito	4	95 3/8	95 5/16	95 7/16	95 7/16
Dito Obligatien O. I.	4	95			
Amortis. Syndic.	3½		95 1/8		
Handel-Maatschappij	4½		120 1/2	121	
Aand. Rijn-Spoorweg.					
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv		52 1/8	52 1/4	52 5/16	
FRANKRIJK, Obligatien	3	75	75		
SPANJE Nieuwe	1	22 3/4	22 7/8	23	
Dito	3	47 1/4			
Dito Binnenl. à 6/m.		41 13/16	42	42 1/16	
Coup. Bewijzen.		4 13/16	4 13/16		
Amortisable Schuld		5 7/16			
PORTUGAL te Londen	5	40 13/16	40 7/8	41	41
Dito Dito	4	38 5/8	38 3/4	38 7/8	38 7/8
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	108 1/2	108 3/8		
Dito Dito 1828 en 1829			107		
Cert. bij d°. 1831 en 1833		97 1/8	97		
Dito	4½				
Dito bij *Hope*	4	92	92		
Dito bij *Stieglitz en C°.*		91 5/8	91 3/8	91 1/2	
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito		73 1/2	73 1/2		
POLEN, Certifikaten	4		86 5/8	86 3/4	
Dito Aand. à fl. 500					
Dito met Lot. » 300					
AMERIKA, Bank-Actiën		4 1/4	4 1/4		
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 *f.*			[illegible]	[illegible]	
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	81 7/8	81 7/8	81 13/16	
Dito 1847	2½	41 13/16	41 7/8	41 13/16	
Dito 1851	2½	41 13/16	41 13/16		
Dito 1849	5	92 3/16	92 1/4	92 5/8	92 5/8
Ween. Bank bij *Goll en C°.*		87 3/8			
Dito	4				
Letter B	5	92 3/16	92 1/4	92 5/8	92 5/8
Aand. met Loting, fl. 500					
Nieuwe dito » 250					
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5	99 5/8			
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
PERU	5½				
MEXICO Nieuwe	3	24	24 1/16	24 3/16	24 1/16
VENEZUELA à £ 100	3½				
GRENADA à £ 100	2				
Dito Uitgestelde		11 1/16	11 1/16	11 [illegible]	
ECUADOR à £ 100		4 3/16	4 [illegible]	4 3/16	

Louisiana 5 pCt. 100⅝.

De markt was heden over het geheel gunstiger gestemd, dan in de laatste dagen, en waren zoo Hollandsche als vreemde effekten beter te plaatsen.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt. Prolongatie 2¼ pCt. [illegible]

Wisselkoers.

Parijs	2/m. *f*	56 9/16	Liverno	2/m. *f*	88 3/4
„	zigt „	56 11/16	Napels	„ „	81 1/8
Bordeaux	2/m. „	55 7/8	Petersburg	„ „	4,88
„	½/m. „	56 1/8	Weenen	6/w. „	82
Madrid	3/m. „	245	Augsburg	„ „	85 1/8
Cadix	„ „	245	Frankfort	„ „	98 1/4
Sevilla	„ „	241	Hamburg	2/m. „	35 5/16
Bilbao	„ „	243	„	zigt „	35 1/2
Lissabon	„ „	41 1/2	Londen	2/m „	11,75
Porto		41 1/2	„	zigt „	11,82 1/2
Genua	2/m. „	46 1/4	Rotterdam	„	¼

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 15 Febr. Belg. leen. 2½ pc. 53½; 1840/1842 5 pc. 97⅛; 1848, 97⅛; Spanje 1—3 pc. 22 7/16; Binnenl. 3 pc. 42, Rom. Leening 1835 96¼; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 85¼.

LONDEN, 14 Febr. Cons. kont. 99⅝ a —; op tijd 99¾ a —; Braz. 102 a 103; 1829/39, 102 a 104; Den. 3 pc. 83 a 85; 5 pc. 105 a 107; Ecuad. 5⅛ a 5⅝; Gren. 21¼ a 21¾; Uitgest. 11⅛ a 11⅜; Mexiko Nieuwe 23¾ a 23¾; Peru 4½ pc.

103 a 104; Uitgest. 62 a 63; Rusl. 1822 5 pc. — a —; (N.) 4½ pc. 103½ a 104; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 37¼ a 38¼; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 22½ a 23; 3 pc. 47 a 47¼; Coup. cert. 4¼ a 4½; Passive — a —; Holl. 2½ pc. 65 a 65½; id. 4 pc. 97¼ a 97½; Venez. — a —; Uitg. — a —.

BERLIJN, 14 Febr. Schuldbr. 3½ pc. 93½; Loten 148, Rusl. Stiegl. 4 pc. 97½; Pools. 4 pc. 92½; Loten fl. 500 91¾; Oost. Met. 5 pc. 87¼; Amsterdam zigt 142⅛, id. 2/m. 142⅛.

HAMBURG, 14 Febr. Rusl. Cert. 5 pc. 104½; Oost. Met. 5 pc. 94½; Spanje 1—3 pc. 21½; Binnenl. 3 pc. 39½.

FRANKFORT, 14 Febr. Met. 5 pc. 85¾; A 5 pc. 85½; 2½ pc. 44½; Bank-Actien 1510; Darmst. Loten fl. 50 93½; id. fl. 25 33; Badensche Loten fl. 50, —; id fl. 35, —; Nassausche fl. 25, 27½; Holl. 2½ pc. 64⅜, id. 4 pc. 95½; Sardinische 42½.

SCHEEPSTIJDINGEN.

SEIGO, 11 Febr. De Nederl. kof Ida Gesina, k. Brouwer, van Galatz laatst van Torbay herwaarts gedestineerd, is in de baai van Donegal, op eene blinde klip gestrand en zal met de lading weg zijn. het volk is, uitgenomen de stuurman en een matroos, gered.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 14 Febr. Lord John Russel, (s.) Londen.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 5den Dec. bij het Prinsen Eiland, Julia, kapt. Teygeler, van Samarang naar Rotterdam.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 16 Febr. in lading naar:

Keulen	F. Elberts, de Dankbaarheid.
„	Joh. Wemmer, Coll. N°. 7.
Munheim	W. Bouwmeester, Carolina.
Weesel	P. J. Balk, Vrouw Rebecca.
Ludwigh. & Heilb.	Ant. Fritz, Christina.
Dusseldorp & Neus	L. Gartman, Niederrein N°. 11.
Frankf. & Coblentz.	G. J. Andrea, Frankfort N°. 9.
Duisburg	G. Koene, Niederrein N°. 10.
Mainz	B. Kierschreiber, Mainz N°. 5.

KEULEN, 15 Febr. in lading naar:

Amsterdam	Kapt. Felten Kolln n°. 1.
Rotterdam	„ Kamps „ 29.

Rijnhoogte	ARNHEM 15 Febr.	1 el 65 duim.
	KEULEN 14 „	7 vt. 9 „

Voor den opbouw eener Katholieke Kerk te Christiania, is bij de Redaktie ontvangen:

Van J. B. W. *f* 7.

ADVERTENTIEN.

(2633) Heden verloste van een welgeschapen *ZOON*, MARIA CATHARINA MIDDELHOFF, geliefde Echtgenoote van

AMSTERDAM, 15 Februarij 1853. M. MOHR.

(2632) Heden overleed, na een langdurig en smartelijk lijden en na tijdig voorzien te zijn geweest met de H. Genademiddelen der Kerk, ten mijnen huize de Heer JACOBUS HUBERTUS VAN KRANENDONK, in den ouderdom van 61 jaren en 9 maanden, diep betreurd door zijne kinderen en betrekkingen en door mij, zijnen vriend.

C. H. PELGROM VAN ENGHUYSEN,

BRIELLE, 13 Febr. 1853. Pastoor.

Eenige kennisgeving.

(2627) Gisteren avond overleed, tot diepe droefheid van mij en de mijnen, na een kortstondig lijden, ten onzen huize, in den ouderdom van ruim 75 jaren, Mevrouw WILHELMINA VAN LIL, Weduwe van Wijlen den WelEdelen Heer JOACHIM GEORGE LE SAGE TEN BROEK, in leven Oud-Notaris, Ridder van de *Gouden Spoor*, enz.

ARNHEM, den 14 Februarij 1853. JOSUÉ WITZ.

Ik kan knorrig worden als ik denk, dat de Menschen, die hunne gezondheid aan een Arcanum te danken hebben, zich schamen dit te bekennen. Als ze ziek geweest en door een Doktor genezen zijn, vertellen zij het aan wie het maar weten wil; maar heeft een **GOLDBERGSCHE KETTING** iemand van de Rheumatiek genezen, dan houden zij zich stil en zouden liever een leugen bedenken, dan tot eene bekentenis te komen; dit gedrag laat zich niet verdedigen en uit een Godsdienstig oogpunt beschouwd, is iedereen verpligt het bekend te maken. Als iemand in gemoede gelooft, dat de Ketting hem geholpen heeft, dan mag hij het als een goed Christen, als een braaf Mensch, aan zijne Natuurgenooten niet verzwijgen, maar hij moet het bekend maken, opdat ieder Lijder er zijn voordeel mede doen kan. Zijn woord kan overtuiging wekken en eenen ongelukkigen Lijder weder aan het genot der vreugde, eenen bedlegerigen Vader aan zijn Gezin teruggeven, dat zijn hulp en verzorging welligt nog langer ontberen kan. Wie, zou er zich niet een geweten uit maken als door zijn verzuim en stilzwijgen zulk een arm Mensch ook maar eene week, een dag langer had moeten lijden! en hoe zwaar zou de gedachte ons niet drukken, als wij welligt een grooter onheil hadden kunnen voorkomen, door menschlievend onze eigen genezing of die van anderen bekend te maken, waar wij immer gelegenheid daartoe hadden. — Dit zijn de gedachten van eene edele ziel, en zoo dacht Jufvr. ELISABETH VAN ZINTEREN, van *Hindelopen*, die door eenen **GOLDBERGSCHEN KETTING**, die zij bij den Heer DAVID DE JONG gekocht heeft, van Rheumatische Pijnen bevrijd werd, waartegen zij vruchteloos alle andere middelen beproefd had. Zij verzocht hem hieraan publiciteit te geven uit haren naam, en als het gevorderd werd, zoude zij het wel ook voor hare kosten doen.

DE ECHTE GOLDBERGSCHE KETTINGEN worden voor *f* 1.80 — 2.70 — 3.60 en 5.40 in het **VERKOOPHUIS** en de bekende Depôts verkocht. (2635)

Magazijn van Piano's,

ZWEERS & C°.

Kalverstraat bij de Munt, te Amsterdam,

zijn voorhanden, onderscheidene soorten van moderne PIANO'S (Pianino's) uit de voornaamste buitenlandsche Fabrijken; geene anderen dan van soliede kwaliteit, waarvoor wordt ingestaan. Alsmede eenige bespeelde PIANO'S van goede makers. Piano's worden in Huur gegeven en oude in ruiling aangenomen.

HARMONIUM'S-MELODIUM.

Deze zoogenaamde kleine ORGELS, waarvan er onderscheidene in bovengenoemd Magazijn aanwezig zijn, en die in Frankrijk, Engeland, Belgie, zelfs in Amerika zeer veel gebruikt worden, zijn naar gelang van het getal registers zeer geschikt voor privaat gebruik of voor kleine kerken en kapellen. Zij zijn aangenaam van toon, duurzaam, houden goede stemming, zijn van kleinen omvang en niet hoog in prijs en daardoor aan liefhebbers van het Orgelspel, alsmede voor het gebruik in liefdadige instellingen, kleine kerken of kapellen bijzonder aan te bevelen. (2630)

(2629) De Boekh. H. A. ZWEERS, Kalverstraat bij de Munt, te Amsterdam heeft uitgegeven:

DE GEZANGEN IN DEN H. VASTENTIJD, (nieuwe uitgave) . . . . . . 40 Cents.

LEIDSMAN OP DEN BLOEDIGEN KRUISWEG, nieuwe verbeterde en vermeerderde uitgave, door den Eerw. Heer C. J. A. P. MARTZ, R. K. Pastoor te Zaandam (t Kalf) . . . . . . 15 Cents.

OEFENING OP DEN KRUISWEG, naar het Fransch, door den Eerw. Heer G. KOK, R. K. Pastoor te Weesp, tweede druk . . . . . . 15 Cents.

Bij denzelfden Boekhandelaar zijn te verkrijgen:

GRADUALE en **ANTIPHONARIUM** in quarto (laatste uitgave).

ANTIPHONARIUM in octavo (nieuwe uitgave).

De **LEUVENSCHE** Missen. — De **AMSTERDAMSCHE** of **KEULSCHE** Missen. — De Missen, Elevatien enz. van de HH. J. B. van Bree, Dr. J. Viotta, W. Smits, J. A. Sieverding, W. Ahout en anderen, en belast hij zich met de bezorging van alle R. K. Kerkmuzijk.

(2594) De Boekh. J. T. SOMMER te Almelo, heeft alom verzonden, en mede bij de Heeren VAN LANGENHUYSEN en DE HAAS te Amsterdam, en Gebr. VERHOEVEN te 's Bosch verkrijgbaar gesteld:

Dr. T. MASZL. **DE KRUISWEG DES HEEREN,** of de Kruisiging van Jezus, beschouwd in hare geheimen en zedelijke toepassing, in zeven Vasten-Meditatien, 3de deel . . . . . . *f* 0.90

Inhoud. 1. Golgotha; 2. De Mirrendrank; 3. De Ontblooting; 4. De Kruisiging; 5. De Medekruisiging der beide misdadigers; 6. De Verdeeling der Kleederen; 7. Het Opschrift des Kruises.

Item 3 deelen Compleet . . . . . . *f* 2.70

(2631) Ter Boekdrukkerij van het R. K. Jongens-Weeshuis te Tilburg, is van de pers gekomen en bij de Boekh. Gebr. VERHOEVEN te 's Bosch verkrijgbaar gesteld:

DE KATHOLIEKE KINDERVRIEND, of Nuttige en aangename Verhalen voor de Jeugd, en wordt bij voortduring met goed succes gedebiteerd.

LEESBOEKJE voor eerstbeginnende kinderen, overeenkomstig de leerwijze van den Heer P. J. PRINSEN, 1-5 stukje, derde druk.

DE GOEDE KINDEREN, een Leesboekje voor R. K. Scholen, derde druk; en

VADER THEODORUS en zijne Kinderen; een Leesboekje voor dito, 1e en 2e stukje.

Allen voorzien van Kerkelijke Goedkeuring.

Men leze over de drie laatste stukjes, de beoordeeling, voorkomende in het *Tijdschrift voor Katholieke Onderwijzers*; tweede Jaargang, N°. 3.

(2628) Heden is verzonden: DE IVe PORTIE DER

GEKRUIDE ZIELESPIJS.

Volks-Leesboek over de Christel. Godsdienst.

De Ie—IIIe Aflev. behandelen als *Inleiding* de vragen: *Is godsdienstkennis ook noodzakelijk en verpligtend? — Welke zijn de vruchten van kunde en onkunde in godsdienst? — Wat lezer en schrijver van elkaâr verwachten hebben.* — Deze IVe aflev., zijnde het eigenlijke begin en eerste hoofdstuk van het werk beantwoordt de vraag: *Wie is Degene die ons het leven heeft gegeven, en welke zijn zijne eigenschappen?* De *Zielespijs* ontmoet buitengewoon veel hongerige magen, die, in de tot nu toe aangebodene geregten goeden smaak vinden. Het boek wordt reeds door duizenden gelezen. Voortdurend blijft bij alle Boekh. en Postkantoren de gelegenheid open, voor ten minsten 4 portien per jaar à *f* 1.— deel te nemen.

De Ie aflev. is thans uitverkocht, wordt spoedig herdrukt en zal, aan hen die dezelve niet hebben, nageleverd worden. Vriendelijk worden H. Geestelijken welke dezelve nog op beziens behielden, verzocht dezelve te retourneren. Gefrankeerde afzending per post onder kruisband, kost slechts 3 Cts.; ongefrankeerde ontvangst zou mij op 30 tot 50 Cts. te staan komen; alzoo liefst *franco* toezending. H. Boekh. gelieven hunne overhebbende commissie Ex. p. eerste Courr. te retourneren.

ARNHEM, 15 Febr. 1853. W. THEOD. MEIJER, Uitgever.

R. C. BOEKHANDEL.

J. J. ARKESTEYN EN ZOON, te *'s Hertogenbosch*, debiteren bij voortduring, met goed succes, onderstaande werken:

DARUP. (FR.) **GODVRUCHTIGE OEFENINGEN,** ten dienste van degenen, die de openbare onderrigtingen in de kerk, niet kunnen bijwonen. Naar het Hoogduitsch, door A. VAN MAASELAND, R. C. Priester; twee Dln. gr. 12mo. Kerkelijk Goedgekeurd . . . . . . *f* 3,60.

— — **LESSEN OF EPISTELEN EN EVANGELIEN,** op al de dagen van de Vaste, met korte Verklaringen en met Gebeden. Naar het Hoogduitsch, door A. VAN MAASELAND, R. C. Priester, Kerk. Goedgek. *Dit werk dient tot een vervolg op het voorgaande* . . . . . . *f* 1,00.

— — **DE ZIELZORGER BIJ HET ZIEKBED,** eene Handleiding voor jonge Geestelijken of Zielzorgers. Naar de tweede vermeerderde Uitgave uit het Hoogduitsch vertaald, door A. VAN MAASELAND, R. C. Priester, twee Dln. gr. 12mo. Kerkelijk goedgekeurd . . . . . . *f* 2,00.

MAASELAND (A. VAN). **ONDERRIGTINGEN** over de voornaamste waarheden van de Godsdienst, en de pligten van het Christendom, door den Hoogwaardigen en Doorluchtigen Heer CLAUDIUS, Bisschop, Graaf van *Toul*, naar het Fransch. Kerkelijk Goedgekeurd. Tweede Druk. Vroeger *f* 0.80 thans . . . . *f* 0 45.

Hetzelfde werk in lederen band . . . . *f* 0 60.

GERAMB (PATER MARIA JOSEPH BARON DE) **VERZUCHTINGEN, GEBEDEN** en **BRIEVEN,** naar het Fransch, door J. WITZ, 12 mo 270 pag. Kerkelijk Goedgekeurd . . . . *f* 0. 60.

— — **BIJ HET GRAF VAN MIJN VERLOSSER,** naar het Fransch, door J. J. BURGMEIJER. Kerkelijk Goedgekeurd. Vierde Druk . . . . . . 10 Cts.

— — **UITBOEZEMING TOT DEN GEKRUISIGDEN JESUS,** naar het Fransch door J. J. BURGMEIJER, Kerkelijk Goedgekeurd. *f* 0,10.

— — **HANDBOEKJE** bij het bezoeken der Kerk, wanneer het allerheiligste Sacrament ter aanbidding is uitgesteld; en verzuchtingen tot de H. Wonden, naar het Fransch, door J. J. BURGMEIJER, R. C. Priester. kerkelijk goedgekeurd. . . . 10 Cts. (2534)

Verkrijgbaar in den Boekhandel van C. L. VAN LANGENHUYSEN:

CONFÉRENCES sur la Passion de N. S. J. C. par le R. P. DON JOSEPH VENTURA, 2 vol. . . . *f* 3.00

CONSIDÉRATIONS sur la Passion de N. S. Jésus-Christ, par de la Luzerne . . . . *f* 0.60

INSTRUCTIONS sur le Carême par l'abbé Bérault . . . . *f* 0.75

RÉFLECTIONS et AFFECTIONS sur les Souffrances de J. C. par S. ALPH. DE LIGUORI . . . . *f* 0.45

LES SOUFFRANCES de J. C. par le Père ALLEAUME, 2 vol. . . . . *f* 0.95

Ook is bij hem verkrijgbaar: Het onlangs uitgekomen nieuwe werk van CONSCIENCE, getiteld: DE BOERENKRIJG. 2 deelen . . . . *f* 2.00

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.